

ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Павленко Є.Б.

ад'юнкт кафедри адміністративного права
і адміністративного процесу ЛьвДУВС

У статті визначаються напрямки діяльності митних органів України щодо удосконалення адміністративно-деліктного законодавства.

Аналізуються і даються окремі пропозиції щодо перегляду окремих адміністративно-правових норм, що регулюють діяльності митних органів.

Ключові слова: адміністративне правопорушення, кваліфікація порушення митних правил, правові норми, систематизація норм.

The paper defines activities of customs authorities of Ukraine to improve administrative deliktnoho legislation. Analyzed and given some suggestions for the revision of certain administrative and legal rules governing the activities of customs bodies.

Key-words: administrative violations, violations of the qualification of customs rules, law, organization of

Постановка проблеми. Діяльність митних органів у боротьбі з адміністративними правопорушеннями, яка урегульована нормами митного права, на практиці зустрічається з рядом проблем, пов'язаних, насамперед, із недосконалістю кваліфікації окремих порушень митних правил та їхньою правовою оцінкою у точній відповідності з чинним законодавством. Ці труднощі породжені недосконалістю самого митного законодавства, тим, що воно містить суперечливі, не завжди переконливі положення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні особливої актуальності набувають питання кваліфікації порушень митних правил і адміністративних правопорушень, що посягають на нормальну діяльність митних органів, проблеми законності притягнення громадян до адміністративної відповідальності.

Відправним моментом дослідження зазначеної проблематики стали наукові праці, присвячені проблемам адміністративної відповідальності за порушення митних правил, правового регулювання діяльності митних органів, організаційно-правовим основам митної справи В. Авер'янова, М. Ануфрієва,

А. Альохіна, Д. Бахраха, О. Бандурки, А. Бантишева, Ю. Битяка, М. Василюк, А. Васильєва, Б. Габричидзе, І. Голосніченка, Є. Додіна, А.Клюшніченка, Л. Ковалюк, Ю. Козлова, В. Колпакова, Ю. Кравченко, О.Остапенко, І. Пахомова, В. Сіренко, О. Шамрая, В. Шкарупи та ін.

Постановка завдання. Дотепер триває кропітка нормотворча робота з підготовки сучасного Кодексу України про адміністративні проступки, підвищенню рівня систематизації і кодифікованості адміністративного законодавства і, насамперед, законодавства про боротьбу з адміністративними правопорушеннями.

У цьому зв'язку при подальшому удосконаленні та систематизації адміністративного і митного законодавства України варто, на наш погляд, продовжити цю роботу за такими основними напрямками:

Необхідно провести доскональну «ревізію» адміністративно-правових норм Митного Кодексу (далі МК) України, що регламентують відповідальність за вчинення досліджуваних правопорушень. Метою такої роботи повинне стати збереження, а при необхідності більш точно і юридично чітко формулювання тих принципів положень про відповідальність за порушення митних правил і за адміністративні правопорушення, що посягають на нормальну діяльність митних органів, а також про провадження у справах про порушення митних правил, що були перевірені часом та підтвердили свою доцільність і обґрунтованість з погляду законності і забезпечення процесуальних гарантій прав громадян, посадових і юридичних осіб.

Виклад основного матеріалу. Проблема кваліфікації окремих порушень митних правил виникає деякою мірою тому, що в ряді статей митного законодавства виникає конкуренція норм, тобто коли одне й те саме по суті діяння передбачене двома або більше нормами Митного кодексу (наприклад, ст.ст. 340 і 355 МКУ) [2]. У цих випадках, при конкуренції правових норм, важливо максимально точно визначити характер кожної з конкуруючих норм. У зазначеному випадку (ст. 355 МКУ) – заява декларантом у митній декларації неправдивих відомостей про товари, при встановленні мотиву і мети звільнення або зменшення розміру митних платежів, необхідно кваліфікувати за ст. 355 МКУ «Дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати податків і зборів або зменшення їх розміру» [3, с.36-39].

Визначена складність у кваліфікації порушень митних правил виникає і при сукупності правопорушень, коли дії (бездіяльність) винної особи можуть бути юридично оцінені одночасно по декількох статтях МК України. При сукупності правопорушень кожна з норм охоплює вчинене діяння лише частково, тому в цьому випадку кваліфікація вчиненого проводиться по декількох статтях. [4, с.46-52.].

У МК України є проблеми й у способі побудови адміністративно-правових норм, оскільки більшість статей, на наш погляд, невинувато має бланкетний

характер. Тому при введенні у необхідних випадках нових адміністративно-деліктних норм також варто дотримуватися одного з правил побудови (конструювання) норм права, що полягає у тому, що якщо в диспозиції не вдається сформулювати вичерпне уявлення про об'єктивну сторону правопорушення, то має бути посилення на конкретні пункти відповідних правил, щоб відомий був склад адміністративного правопорушення, а відповідні статті мали відсильний характер.

Щодо удосконалення санкцій правових норм про відповідальність за адміністративні правопорушення в митній сфері, слід зазначити, що при визначенні штрафу митне законодавство України враховує специфіку окремих видів порушень митних правил та особливості цих діянь з погляду всіх елементів складу правопорушення. Штраф застосовується відповідно до ст.325 МК України. Штраф визначається стосовно до неоподатковуваних мінімумів доходів громадян на день вчинення правопорушення, а якщо такий день неможливо встановити, то на день виявлення порушення митних правил. Найбільший розмір штрафу, кратного неоподаткованому мінімуму доходів громадян, складає 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. ст. 331, 340, 346, 348, 349, 351, 352, 355 МК), а найменший дорівнює трьом неоподатковуваним мінімумам доходів громадян (ст. 343 МК) [2].

Обґрунтоване запозичення й уніфікація актів, що складають у сукупності адміністративно-правову галузь.

Як справедливо зауважує Продайко С.В. у МК України відсутні окремі норми, що регулюють відповідальність за порушення митних правил, вчинених у стані крайньої необхідності та необхідної оборони. Проте, в інших галузях законодавства, у тому числі й адміністративному законодавстві України (ст. ст. 17, 18, 19 КУпАП) [1] такі поняття визначені. За таких умов було б доцільним мати безпосередньо в законі про адміністративну відповідальність посилення на можливість і умови користування цими поняттями (крайньої необхідності і необхідної оборони) відносно досліджуваних правопорушень [3, с. 36 - 39].

На наш погляд, є достатні підстави і для введення інституту співучасті.

Аналіз практики діяльності митних органів свідчить про те, що зустрічаються випадки, коли групові діяння делінквентів досліджуваних адміністративних правопорушень не вписуються в об'єктивну сторону конкретного складу правопорушення. На наш погляд, норма права, що встановлює інститут співучасті, повинна бути передбачена не тільки у Митному кодексі, але також у загальному Зводі законодавства про адміністративні правопорушення і сконструйована в ньому за аналогією з кримінальним законодавством (ст.19 КК України).

Висновки. З метою удосконалення і систематизації норм про відповідальність за адміністративні правопорушення в митній сфері, слід зазначити, що вносячи пропозиції до МК України про вдосконалення санкцій за порушення митних

правил, не можна не звернути увагу законодавця на необхідність більш чіткої диференціації міри адміністративної відповідальності залежно від правового статусу особи, яка притягується до відповідальності. На наш погляд, у деяких випадках з урахуванням ступеня і характеру протиправного діяння необхідно диференціювати, наприклад, розміри штрафу, що накладається на громадянина, на посадову особу, на приватного підприємця і на юридичну особу.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення станом на 01 лютого 2009 р. // www.rada.gov.ua. 2. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 38-39. - ст. 288. 3. Продайко С.В. До питання кодифікації адміністративних правопорушень що посягають на митні відносини // Митна справа.- 2002. - №6. - С. 36 - 39. 4. Продайко С.В. Класифікація адміністративних порушень митних правил за ознаками об'єкта і об'єктивної сторони // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. - 2002. - №4.- С.46-52.

УДК 342.9 (477)

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ПРАКТИКА ВВЕДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Поповчук С.К.

здобувач кафедри адміністративного права
та адміністративного процесу ЛьвДУВС

З аналізу зарубіжного законодавства, в статті досліджуються практика введення адміністративно-правових режимів. Аналізуються питання щодо комплексного вирішення проблеми безпеки людства в сучасних умовах.

Ключові слова: адміністративно-правовий режим, надзвичайний стан, воєнний стан, збройний конфлікт, Організація Об'єднаних Націй.

The analysis of foreign law, the paper investigates the practice of introducing administrative and legal regimes. Analyzing question on solving complex security problems of humanity in modern conditions.

Key-words: administrative law, a state of emergency, martial law, armed conflict, the United Nations.

Постановка проблеми. В історії більшості держав кризи (війна, збройні конфлікти, масові безпорядки, стихійні лиха і т.п.) викликали необхідність